

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a. Fóiea una data pe septemana, — Pretiulu; pe 1 anu 10 r. v. a. Pentru tieri esterne 15 f. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fară depunerea acestui pretiu înainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 95.

Brasovu, 3. Decembre 1861.

Anulu XXIV.

Romanii transilvani că proprietari de pamentu.

(Incheiere din Nr. tr.)

Nu avemu se mai spunem nimeni aceea ce o scie fiecare din tre noi, ca avutia si saraci'a suntu nesce concepte forte relative in lumea aceast'a. Se vorbim totu in exemple practice, pentru că se ne intielegemai mai usioru. Unu locitoru dela cetatile mai mari, unu domnu de rangu mai mare cu venitulu anualu regulatul de cate 10 mii, oheltuindu cate 15 mii pe anu este lipsitu, pururea indatoratu, in periculu de a bancrotá preste pucinu si a deveni proletariu. —

Unu nobilu proprietariu dela tiéra cu o mosia de 2000 falci (juga) de pamentu trece de bogatu in comparatiune cu 100 sateni economi, carii toti au numai 2000 falci; prin urmare cate 20 falci de unu tata de familia. Cu tóte acestea acei 100 economi inca nu se potu numi nicidicum saraci, pentruca ei se ajungu cu venitulu din cate 20 falci, eara capitalulu immobilu le remane bunu si neatinsu; preste aceast'a acei 100 tierani cu femeile si cu copii loru trecuti dela 15 ani in susu mai au si capitalulu bratelor celor sanatos, care le pote fructificá in totu momentulu pe mosia cea de 2000 falci a proprietariului bogatu, carele nu e in stare de a o cultivá singuru numai cu bratiele sale, cu ale Dómnei, domnisorilor si domnieirolor. Asia cei 100 tierani déca nu voru fi ómeni séu lenesi séu stricati, isi potu adaoge din venitulu castigato cu bratiele de capitalasiulu loru statatoru, pentruca nici pruncii loru se nu devina proletari.

— Eata cam in aceast'a proportiune sta avutia ungurilor catra avutia romanilor. Ungurii ardeleni au vreo cincisdeci familii frontasie de magnati ramurite prin tiéra, care dispunu preste mosii intinse. Cu o parte din acestea nu se potu mesurá in avutii nici trei familii romanesco.

Totu ungurii voru si mai avenda multu 30 mii familii, care se afla in stare ce o numim in tiéra nostra buna si bunisória, pentru ca le prisosesce cate ceva din veniturile loru. Cu acestea se potu mesurá neguigatorii romanilor si economii loru de vite dela Siepte sate (Sacele), o parte din Branu, cei din scaunulu Sibiului si alu Selistei, cum si o clasa a proprietarilor de mine din Muntii apuseni. Din contra totu la unguri se afla proletari de salóne, carii la romani lipseascu. Incolo poporulu tieranu ungaro-secuescu nu sta cu nimicu mai bine decatul celu romanescu, ba inca dintre secui imigra in Moldova si Tiér'a romanésca multi, carii in adeveru se potu numi proletari. Incatu pentru orasiele ungaro-secuesci, (de care romanii mai n'au) dicemus din o indelunga esperiintia numai atata, ca romanii tierani n'au nici o causa de a pismui conditiunea loru, pentruca; nu este aurutotu ce straluce.

Decatul orasiani că in Fagarasiu, Deva, Hunedóra, Huedinu sicá pe la mai multe alte orasiele de categori'a acestora, mai bine in veci totu tieranu. Ba noi cercetandu lucrulu bine si cu desmeruntulu, nu avemu se ne prea spariemu nici chiaru de avutia orasielor sasesci, in care inca vei intimpiná pe totu pasulu saraci'a lucia si calicic'a intortiolata.

Este lucru prea firescu, cumca avutia ómenilor nu se prea poate respicá in cifre sigure, pentruca nimini nu e prostu că se siu descopere fie in favórea jurnaleloru, fie a conscriitorilor de dare*); cu tóte ácentea atata, pe lunga tóte minciunile publicate prin D. H. dela Clusiu in Lloyd dela Pest'a, din conscrierea catastrală romane adeveru, ca din intregulu teritoriu alu Transilvaniei carele face 1102 miluri patrate, mai multu de $\frac{1}{2}$ adica aprópe la 600 miluri se afla in proprietatea romanilor, eara restulu de 500 la celelalte nationalitat. Si inca procesele urbariale nu s'au finit, mai multe paduri si pasiuni inca nu au apucat a se imparti intru intieiesulu patentei urbariale in tre fostii proprietari si tierani.

Dupa unu caloulu apropietoru din suprafaçia totala de 1102 miluri patrate ale Ardealului desfacute in jugare à 1600 stanjini patrati aprópe la 9 milioné jugare constau din pamentu productivu, adica aratura, senatiu, vii, pasiune, padure si pucina trestia; eara 135 miluri

*) Dupace suprafaçia tiarei totu e mesurata, asia proprietatea de pamentu anevoie se mai poate dosi că alte averi miscatore si anume că banii.

patrate (unu milu a 10 mii jugare) este neproductivu. Din acea suprafaçia imparita la totalulu numeru alu locitorilor de 228,5,000 s'ar veni aprópe $4\frac{1}{2}$ jugare de 1 persóna; eara $\frac{1}{2}$ 600 miluri patra, te pentru 135,000 mii romani la 4 jugare de persóna; eara apoi computandu famili'a numai de cate 4 persóna, mosi'a fiecareia consta din cate 16 jugare séu falci productive, in care se intielege firesce nu numai loculu de cosa si de aratura, ci si curtea cu gradin'a, că partea de pasiune si de padure cuvenita fiecarui economu din mosiile comunale. Cercetandu oineva protocóolele catastrale se pote informá si mai de aprópe despre starea lucrului; eara scotiendu din numerulu familiilor pe asia numitii jeleri séu dileri, carii n'au proprietatea loru, ci mai siedu pe mosiile altora si care numeru pote se tréca pe partea romanilor la 50,000 famili'i in tiéra tota, atunci calculul se va schimbá, nu inse in favórea altora, ci totu in favórea familiilor romanesco.

Mai inscurtu, dupa tóte datele cate amu potutu culege pana acum nu ne sfisim a intari, cumca romanii ardeleni in man'a tuturor nevoilor si desastrelorui cate au suferitui ei, pana astazi au proletariatu relative mai puçinu decatul celelalte popóra conlocuitóre, eara déca va voi cerulu, intr'unu periodu că de 10 — 15 ani proletariatu loru se va si mai imputiná.

Nu negam cu adeveratu, cumca unele tienuturi, pe care asta data nu mai voimale numi, merita cea mai de aprópe luare aminte si grija a gubernului si a intielegintiei nostre nationale; preste totu inse deșteptarea si indeșmunitu la lucru si ostensibla cresce pe fiecare anu si inainta de si incetisloru, inse pe siguru. Odata scapandu intielegintia nostra de dificultatile desfegarii fateleloru cestiuni politice si intrenationale cate absorbu in dilele nostre luarea ei aminte si ii rapescu timpul celu pretiosu intr'unu modu imperativu, nu ne indoim cu valipsi a se arunca cu tóte bratiele pe desvoltarea economiei nationale intru celu mai strinsu intielesu alu cuventului; totuodata isi va indoii puterile spre a se discipliná pe sinesi, a discipliná si pe poporulu intregu intru atata, catu in corpulu intregu nationalu se nu se afle unu singuru perde-vara si trantoru ce se nutresce din spinarea altora, ci se'i remana numai grija de a'si nutri din avearea comuna pe batranii apesati de numerulu aniloru, pe orbii, paraliticii si altumintre neputiniosii. Dupa a mea parere cea mai buna politica ce ar poté face romani in data dupa organisare, in cursu de 10 — 15 ani ar si, că se'si asigure corpulu seu nationalu de proletariatu pe secoli inainte; eara aceast'a se pote intemplá de siguru prin introducerea unei discipline intru adeveru romane antice nu numai in scóle, ci si in biserica, si in familia, si in gradina, si la aratru, si lunga vite, si in padure, si in tóte ramurile si fibrele vietiei nationale. Cu ajutoriulu luminelor scientie si pe lunga o viétiare regulata si muncitoré producția pamentului patriei nostre se pote celu puçinu intrei, o parte mare a pamentului trecutu in catastru de neproductivu se pote face de siguru productivu si educatoru de folose esentiale, incatul se se mire lumea de succesele poporului nostru si se amutiésca gurile tuturor calumnatorilor.

Dio'a de S. Ecaterin'a.

G. B.

Sibiú. Siedint'a cea d'antaiu a comitetului „Asociatiunei pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu“

s'a tienutu Marti in 10. Decembre n., deórece in trecut'a Marti a fostu o serbatore legata. De facia a fostu Esc. Sa presiedintele si DD. Dr. Vasiciu, I. Bologa, P. Manu, I. Macelariu, N. Popea, Sava Popoviciu si Dr. Nemesiu, eara dintre oficialii asociatiunei: secretariulu alu doilea, casierulu, controlorulu si archivariulu. Siedint'a se deschise pe la $9\frac{1}{2}$ ore prin o cuventare a Esc. Sale D. presedinte, a-poi se pertractara obiecte numeróse, dintre care vomu atinge si noi aci pe scurtu cele mai insemnate.

Mai antaiu se decide, a se substerne la loculu mai inaltu resultatul alegerilor de presedinte si vicepresedinte ai Asociatiunei, spre a se dà intarirea cuvenita in intielesulu statutelor; se hotari a se face disputetiune pentru facerea sigilului Asociatiunei; a se face reprezentatiune la inalt. guvernul pentru membrii onorari estranei si a

se cere consensulu inaltu aceluiasi in intielesulu statutelor; a se tipari diplom'a pentru membrii onorari si corespondinti, decretulu pentru membrii ordinari, cuitanii in numeru de ajunsu pentru casieriu si colectori, cum si statutele Asociatiunei, carii se voru impartasi fiacrui membru; se denumira apoi pe baa'se conclusului adunantiei generali colectorii trebutori in diferite parti, ale caroru nume le vomu publica in Nruu viitoriu.

Pentru tiparirea fóiei societatii in urm'a concursului escrisu sosi-a trei oferte, unulu dela Blasius si dòue dela Sibiu; din aceste se citi mai antau cela alu tipografiei diecesane din Sibiu intr'acolo sunatoriu, ca tipografi'a primesce tiparirea organului numitul cu 50 de cruceri mai estinu de cum va primi ori cine altul; ofertulu dela Blasius arata, ca acolo se va poté tipari organulu asociatiunei cu unu pretiu de 30 fl. de còla, eara alu treilea ofertu din partea Dlui S. Filtsch din Sibiu descoperi voint'a acestui a de a tipari fóia numai cu 19 fl. de còla. Asia remase că tipografi'a diecesana se tiparisea fóia cu 18 fl. 50 cr., dupa ofertulu ce l'au datu, si se decise că brosur'a se se venda cu unu pretiu moderat, adica 6 cruceri de còla, eara membrii asociatiunei se capete apoi aceeasi cu nnu scadiamentu de 10 percente.

Se hotari mai departe, că toti membrii inscrisi si cari se voru mai inscrie pe viitoru se se publice cu numele in „Telegrafulu Romanu.“

In privint'a ajutorarii iuristilor se decise că in intielesulu conclusului adunantiei generale se se faca 10 ajutore de cate 60 fl. pentru tinerii cei mai lipsiti si se se faca indata concursu in asta privinta; eara banii predati din partea fostului comitetu pentru ajutorulu iuristilor seraci, se se adauge la fondulu asociatiunei.

Siedint'a se incheia la 4 ore dupa amédiu.

TPANCIJIBANIA. Брашовъ. Șnășir de oțkate kъluso e „Kr. Ztg.“ съ пънцие аспира жърпалиоръ, ши таи въртося аспира „Ost wi West“, каре фитр'o кореспондинцъ din Cisiu e-пътеръ таи тълте касръ de търтъ ши de чидеръ брътале пътарате, ши зиче: „Аколо съ дескрай ротъпъ ши циганъ ка фитръ adeveraцъ, еаръ саои съ десинръ астъфелъ, ка към ар фі desponsaцъ de оръ че кълтаръ ши ар фі таи тоці тогъ пътai фитръ ши ходи.“ Apoi провокъ пе редакторъ „Ost wi West“, ка съ факъ о кълтарие пріn Apdealъ, съ стадиже цера ши локваторъ ел, къ атвони пе ва таи пъне предъ по чеи че „i фитъръ астъфелъ de фитре деопре саои, еаръ фі врътъ, асигъръ пе фитръ лоръ цермані de сюзъ, къ саои din Apdealъ факъ пътai опоре ши рензте падіонеи цермане.

Noi фитъ четиръмъ пътата кореспондинцъ din „Ost wi West“ №. 253, фитсъ п'амъ афлатъ сълта декътъ о пълпсбре фі контра котеріелоръ, каре тотъ фитътъларе фі віеда попорълъ, фіе ачеа кътъ de шікъ, о есплотезъ ши о пъблікъ пріn жърпали спре а фитърка тоге пъкателе ши релеле че съ івескъ фі ціръ пе спателе ротъпълъ, ка пе цапълъ евреілоръ, спре аї кошпромите kondsita ши старса лаі шоралъ. Apoi епъшъръ таи тълте пъката але лаі „Herm. Ztg.“, каре фитр'o кореспондинцъ din Меркърея 12. Ноебре, факъ пе ротъпъ апархіоті, есчедені, гросолані, батжокоріторі de деретътъорі, лакръторі фі контра леци ши алтеле, де каре пічі фі контрактъорі челе піне de фаталітъці din anii 1848 — 9 пе се івіръ, ши дъпъ черчетъръ фікъте доведеште къ деамъпътълъ, къ фічеснълъ дела піча органісаре а скавпълъ Меркъреи се ё фитътълъ аколо З оторъръ ши о пънп-ре фокъ ши adikъ аша:

„In Августъ 3 саши din Речеа оторъръ пе 8n ротъпъ кръ-зеште къ тъччіле, din препъсъ, къ фінанте de къд' ап' леаръ фі фіратъ doi каі, с'а ё афлатъ пе ел' 34 ловітъръ, дозъ de търтъ. Ȑчігаші се прінсіръ, фитсъ пе шеизъръ фінші пічі 2 септъ-тъпъ ши се елібераръ. — In Сентембръ оторъръ 2 ротъпъ пе 8n фінанцъ чеі гоніа пентръ преварікаре de тътъпъ. In 1. Но-ембръ оторъръ жъратълъ сацъ пе 8n сертапъ ціганъ къ съкъреа, пентръкъ, дъпъ към zice саои, връ съ' фіре лапълъ дела каръ ши Ȑчігашълъ тъблъ ліберъ!“

Maі ре'тпробспътъ апоі ши касълъ чеі кръпченъ din скавпълъ Севешълъ din 28. Октомбръ, къндъ арсесе шора 8n' сацъ, ши авъндъ препъсъ пе 8n altъ сацъ, фінанте кътъ попорълъ сацъ ши 'л' арпъкъ фі фокъ, не каре шаі фіншъ, къндъ таи чекъ а се скъпа ши а еши din фокъ, 8n копаціоналъ de ал' лаі філъ то-къ къ съкъреа ши аша de жъштате търтъ філъ реарпъкаръ фі фокъ, 8nde арсе сиэзъ. Ȑчігътъорі тъблъ пеатіпші ши върбаций дерегътъоріелоръ — п'съ ротані! Ачеа ар фі оторъръде апархіче ши лаітіа съ жъдече фіръ пъртіпіре деопре kondsita шо-ралъ ши політікъ а челоръ 14 тії ротъпъ ши аbia 3 тії саши din скавпълъ Меркъреи.

Maі фікъоле віне да арестантълъ п'їтъорі de фокъ, ходъ de каі, а кърві ескортаре о фінедекаръ ротъпъ къ револтъ, ши а-

філь, къ ходълъ ачеа ал' кореспондентъ ла „H. Z.“ філъ даскалај ротапъ бравъ ши de опоре, Нікола Бунеа, каре фінсбратъ шъдеа фі контатълъ Алвеі de жосъ, фі Бэздъ, 8nde фі фран-теа попорълъ фікъ расістіпцъ фі контра пеалециітълоръ тескрі але офіціаліоръ пеалециітълі de аколо, de 8nde гонітъ de солъбі-рълъ din Конца, каре черка съ'лъ шалтратеze din 8ръ падіоналъ фінвінзіндълъ, къ ар фі датъ фокъ ла о шэръ че арсесе, се скъ-пъ din 8іаръле лаі ши фікъ ла Меркърея ла ріде, таіліндъсе престе зи фі контъпъларе, къндъ фінтр'o дімініцъ се дъчеа ла рефінілъ съ'лъ, арdea аропе de дрътълъ пе каре шерщеа о клаіе de філъ, ши пеаскари саши възъндълъ філъ къларе дъпъ ел', філъ батъ de 'л' май опоре, ши ера гата. а'л' арпъка фі фокъ, ка пре 8n арпъзіторі, дікъ пеаскари ротъпъ пе 'л' ар фі стълсъ din тъпіле пеалециілоръ, карі 'л' предедеръ ла дерегътъорі ши дъпъ чеітъаре апоі се афлъ, къ сертапълъ ера пе-віноватъ. Апсъ фіндъ чеітъ дела контатъ, ка съ се ескортезе фіндръпътъ, ріденіїле се опсеръ къ пеітълъ, штіндъ de пеалециі-реа офіціаліоръ din ком. Алвеі, de 8ра ши спірітълъ лоръ de ресбъпаре, ши къ ачеа се добедице ши пріn депітациіпеа ла Ма-естате. Ачеа се касълъ de ренітенцъ ал' апархістілоръ ротъпъ din Меркърея!

„H. Z.“ маі скрісесе, къ ла търгъ фі контра таіліндъ се ротъпъ ал' фіннедекатъ пе сервіторій полішіені dela фінпіліреа офіціаліоръ лоръ ши іаі бътътъ. Ачеа се афлъ коресп. din Cisiu фі адевъръ аша, къ пе 8n ротъпъ вреа 2 полішіті съсешті съ'лъ пріндъ фі контра локъ пъблікъ пеалециілоръ, фіндъ фінпілішті творці de веши, фі еенедъ ротъпълъ къ врео кътева пълмъ.

Днегріреа лаі „H. Z.“ къ маі таіліндъ ротъпъ къ вътре тарі атакаръ зіза таре пе 8n тътарівъ фі шатра с'а ш'л' фіраръ, ка о штіре къреіа і се пъсеръ ши кірпе, се педвъче пътai ла о чеа тъпълъ філътъоріе піште фечорі ши тътарілъ каре фікъеа гъръ, къ піаі фі пілътілъ росолълъ бътъ.

Еаръ маі миннатъ пе се потъ афлъ декътъ кътъ се афлъ din чеітъріле бравълъ кіреспондінте фалсітатеа дефітъръ лаі „H. Z.“ кътъкъ ротъпъ ал' стъпчітъ din тъна 8пії філъкъ къл-дъръша къ кърпъцей (warme Würst'l) ши пічі кълдъръша пе ю маі дедеръ.“

Адевърълъ філъ штіе тотъ Меркърея, къ б саши тінері, доі фечорі de пъріпії багаџі: Мартін фечорълъ таістрълъ de корте-ле, Mix. Котт. Бернер ши Ioxan фінлъ Сатлер, фіндъкъ ле чеіеа кър-пъдърілъ лапъ пе кърпъцей тъпкаци, 'л' аш' шалтрататъ ши іаі філътъоріе піште фечоръ de болътъ фесръ ачеа, карі апъраръ пе въятълъ бътътъ ши фіраръ, ши 'л' скісеръ кълдъръша din тъпіле сашілоръ, дъндъсіо фіндръпътъ. — Bezі аша се афлъ треаба къ дефітъмареа ротъпъ-лоръ de апархішті ши кътє тоте пріn „H. Z.“ діпъче се фікъеа чеітъаре дреантъ.

Аша се десларваръ деслпчіаціпіле ши фік'рімінъчпіле челе сістематіче, ка каре 'ші фікъ котеріе піштіе піланеле сале de a deckpedita kondsita ротъпълъ, апоі фі контра фінселе де-регътъоріе се веши а фі апархіче, фіндъкъ ера компасе къ вътъ-мареа кіаръ ши а піпкетълоръ регламітіве ши ла протестълъ ротъпълоръ рестаўрареа лоръ пріn канчеларіе къ датъ 26. Сент. а-пзлатъ ши еі totъ таі фік'ріонеъзъ.

Ачеасть declarpvarе фікъ пе „Kr. Z.“ съ стріце кътъ фірарълъ лоръ, къ пе ротъпъ ши ціганъ, чи еі съпътъ фікъеръ адевъраці, дъндъ ши къ ачеа се абоадъ, пъпъкътъ прецъескъ еі пе ротъпъ, къндъ філъ піпъ фінтр'o лініа къ ціганъ. — Apoi атентатълъ сасълъ din Baia фечорълъ пішкашълъ, каре din ceninъ пішкъ а-съзра преотълъ ротъпъ din Roșia пе дрътълъ дела Сібіу кътъ Nokrіхъ, фікъ таі dъ о добадъ de вънеле сімъзрі ши kondsita чеіоръ, пеалециілоръ кае ціпъ „Kr. Z.“ къ фікъ опоре філълоръ лоръ цермані. Ноі реаістърътъ ачеа се пъката піштai, пеалециілоръ съ аветъ окасіоне а провока пе DD. колеі жърпалистічі, ка атарі изъката, фіе еле орі ші de чіпеворъ фі пътрате, съ ле деспровере піштai din піпкетълъ шоралітъцілъ ши съ пе се фікъ de істъръп-те котеріелоръ, каре ал' пітрітъ о сістематікъ 8ръ аспира ротъпълоръ спре а поте съпрематіса ши каре 'л' фостъ ши таі съпътъ о пепорочіре історікъ пеалециілоръ діра пістъръ; чи прекътъ о'а філатъ кіаръ ши філътъ 12 апостолі 8пії Isda, аша се прівісъ ши еі корпъріле торалъ падіоналъ, півътъпълъ kondsita totълъ, пеалециілъ 8пії вълстъматъ doi; къ зъл' пічі саши, пічі алъ падіоне п'съ тоці totъ піштai фікъеръ, дъпъ кътъ възърътъ ши таі съсъ ши се пітъе веши ши таі жосъ. Жосъ даръ ка пеадевърълъ, къ піштai аша вомъ поте рестаўра прооперітатеа патріе, пеалециілоръ кае аветъ місіоне а колдъка тоці чеі солізі фі контра тътъроръ чеіоръ пъ-кътоші, фіе еі de чеі падіоне воръ фі, къ еатъ поі о фачетъ а-чеа се ши пе арпъкъшъ асеменеа пъката пе totъ корпълъ торалъ съсекъ. Fac simile.

Bелградъ, 4. Дечембръ 1861. Артіколъ сівішіеълъ din Nr. 89 трекътъ а фікътъ о ішпредіоне дірербъсі респектіві че-

Ped.

тъден ап поштри de aici, пете одатъ нз амъ азитъ ка съ се казте ши днтревегазета къзата пеъзаре. Дóшне шинспатъ бичъ ти потривът шижокъ де а бате ши а дндрента е пълнчтатеа. Ничодатъ нз имъ присътъ къ шина пътера ка акът.

Ер авврътъ порочире а салата дн шижокъ постръ пре Есч. Са пърите тетрополитъ, каре фиторкъндсе dela Biena фъ фитшцинатъ дн Себешъ de mai тълъ оръшени де аколо, дела нои ши де прн пржвътъ ши петрекътъ де впъ ширъ де кърде пънъ la Бългърадъ, зnde фъ притътъ де интелигенцъ ши салютътъ къ впъ къвътъ кълдросъ ши плинъ де копдиялитае де съскрісътъ. Съра дн ачеа зи съпринсътъ къ о серепатъ търдътъ ши биневентътъ де о тълдите пептътъ де попорътъ ши тинерима стадиосъ съвъ кондъчереа Фр. N. Гътианъ, каре тълдътъ Есч. Сале пептъ ос-тепелене ши сакріфіциле че леа фъкътъ дн казса националь пънъ акът, рогъндълъ ка ши дн вениторътъ се бршезе асеменеа, ши днкрединцъндълъ къ слъбичкъпътъ бътъръпецелоръ Есчеленцие С. аж съ се днтрърътъ ши днсвфледесътъ де ачелъ къщетъ, де ачеа фантъ комплітъ, къ еле съпътъ проптите де 3500000 фътъ национальши къ тотълъ детершнади а нз маи съферъ спреа де пънъ акът.

Ла каре Есчеленциа Са респинсъ къ днкъпгътъроя ораториъ популаръ чеъ карактерицътъ атътъ де тълтъ, къ е тълдътътъ ши съ симте таре ферічтъ нз пептъ опореа че ю фачетъ, чи пептъ къ крде, къ шиа днплітъ зна din челе маи съпте даториъ къ каре ера даториъ тонархътъ ши днлчелъ сале паціони. Еж ойтъ, зицъ, бънътъ фъл дн шинстъле ачестеа къ тотълъ деноутътъ де сакріфіциле че леатъ фъкътъ, пептътъ въдъ къ вои съп-теди демн де остепелене шеъ, демн де грациа Маіестъції Сале де дрептатеа ши адевърата фръшетате а конпатриоцілоръ поштри.

Се днцелене de cine, къ прн о асеменеа къвътъре тепе-рима чеа дествътъ де къ фокъ се днтръсіасътъ ши маи таре, віва-теле реозла din гърле тътъроръ, ши днодатъ се окімваръ дн „Дештентътъ Романе.“ О Дештентътъ! бре къндътъ ва прічене ти-перима ротапъ съблітътъ ши днсемпътътъ ачестеа къптьръ! днпъ трюта есперіенцъ че о амъ фъкътъ пънъ акътъ 'm' вине съ зицъ „пече одатъ“. Еаръ днкъ къ тотъ ачестеа о прічене съеъ о ва врічене вредатъ, анои се штіл літнеде ши къратъ къ тоцъ, къ пънъ нз воръ стади щасіка вокаль, ка італіені, пънъ че пъ воръ днвъца къ тоцъ потоле аша прекътъ днвъца астъзъ бъкіле, зеъ нз о воръ къпта пічоодатъ кътъ шерітъ, чи пътъ о воръ ба-жокорі, пре cine се воръ адъче дн перплесітътъ, еаръ пре пълкълъ пречеаътътъ маи тълтъ илъ воръ indigna декътъ дн-къпта.

Днкъ днсе потоле ши щасіка вокаль нз ле потъ днвъца дн-тро зи, анои пептъ пътъле ле Dzev днвъце чеъ пътъ верс-ріле аша кътъ съпътъ ка съ нз фіе певоіш а роши de рашіе дн фада бътъръпілоръ ши а сърі ка чіора din паръ дн паръ. А. С.

Кължъ, 7. Дечешъръ 1861. Де авеа съ ръспънді фама, къ дн 6. а 1. к. ва соки Есч. Са докотепентеле кампестръ Фо-лют de Крепнєвілле пътъ гъбернаторъ алъ Трансіланіе ши дн-датъ се пресентъ впъ пътъръ днсемпътъ — 46 — де ротънъ маи din тотъ пърділе церіл спре амъ биневента ши аи фаче опо-реа къвінчость.

Аша ер днпъ 2 бре веніндъ дн паче мі съпътъсъ ла ло-кълъ дестинаціоне сале. Днпътъ днспе ши прнмі пътъл днкътъ не ачеа фръдіорі ап поштри, kondшн de Есч. Са, каре рости бршъ-търътъ къвътъ, пре каре Есчеленциа Са аскътъндълъ къ тотъ гравітатеа респинсъ дн термині респікаці, къ Есч. Са е трътіош de Маіестатеа Са ка се факъ дрептате тътъроръ фъръ deosebіrі de релігіоне, конфесіоне ши националітате, къ Маіестатеа Са кре-де, къ пътъл впъ отъ каре нз се ціне de піче зна националітате din челе літігантъ де аічи побе се фіе дн спре а танзіні дреп-татеа ши егалітатеа кътъ се каде, ши къ сперъ къ дн ачеасть греа місіоне а са ба фі спріжінітъ ши de націоніле конлокітърё.

Днпътъ днспе потоле ши сепіорълъ конкоініаріз de гъберніз къ пътъ Череі ши З тетбрі ап шадістра-тълъ. Дн орашъ domni o ліпште демоногратівъ кътъ се пітъ маи таре ашиа, днкътъ нз ведеа пътъл сервіторі ши сервіторіе ътълъндъ пре отрате.

Съпѣтъ дн 8. пре ла 10 бре соки дн паче ши вічепре-сіедінтеле Васіліз de Попъ.

Пре ла 12 бре се пресентъ маи днпъл дншврътъ къ дн кос-тъмъ националь фортъ пітърітъ гъбернаторълъ, ши къръндъ днпъ ачеа шерсеръ амъндо дн о каретъ ла гъберніз, зnde deckizъндъ Есч. Са гъбернаторе дн літва магіаръ фъ днпътъпітъ къ el-jen дествътъ де ентъсіаоткъ.

Есчеленциа Са днпъ че спесь консілізълъ де пънъ акътъ ти-сіоне ca dela Маіестате, кътъ амъ възятъ маи съсъ ла днпътъ-ціоне ротапъ, арътъ ши пресентъ днпътълъ реескъ консілізълъ де D. вічепредінте B. Попъ.

Ши днкредінцъндълъ къ кътъ маи къръндъ ва къпта ши рес-пектівеле інгръціоне ши програма де каре съ сінъ, декіаръ wedingа пептъ астъдатъ де днкісъ.

Тотъ дн ачеасть зи се пресентъ атътъ ла Есч. Са гъберн-тореле кътъ зи ла вічепредінтеле D. къпітанъ алъ Nъсъздълъ къ 12 ампіоадъ ши офіціръ din днпътълъ съз.

Асеменеа а днчопътъ а се спаре ліпштеа чеа де еръ, ши а се арътъ ши магнації вігврещі пре ла позлъ гъбернаторе. „Wird schon gehen.“ A. C.

Рефлексіялъ ла репресентъчнія дерегъторіе ком. Албей сперібре дн казса dietaltъ трътісъ ла гъбернъ ши піплікатъ дн „Корунк“ Nr. 235.

Д. вічекоміте дн комітатълъ Четъціе де валъ ши шешврълъ комісіоне коміт. Албей сперібре Iosifъ de Шлампъ не днпър-тъшеште спре пъвлікаръ впъ фелъ de рептъстъчнія дн комітатаеа съсъпътіеа репресентъчнія, din каре пои пептъ стрътторареа коібнероръ днпъртъшітъ пътъл бршътъроле:

„Днпінте de тотъ нз реквостъ ачелъ дрептъ алъ пътіе дерегъторій комітатене, а скріе дн пътеле комітатълъ днпър-бъчнія де прнчіпія репресентъчнія, прекътъ ачеасть п'амъ рекв-ностътъ пічі атъпчі, къндъ on, офіціялъ комітатене opdinace ad-паре de a алеае depatati, каріи съ се трътітъ ла dieta din Песта, чеа че съпътъ днкърълъ конгрегаціоне о'а ши деокіатъ. Че прівеште днпъ днокріереа обіектълъ ачествіа, ачела съ дн-протівеште de totъ 'къ адевърълъ фантікъ, пептъръкъ решъпъндъ пе жосъ обіектълъ алеае depatati, D. gr. Халер Франчіскъ ждє сперіоръ, фъкъ днтръ о конгрегаціоне ком. маи тързіа ачеа пропъсъчнія, ка съ се конекріе тоці чеі че ар аве дрептъ ла а-леаеа depatati, спре ачелъ скопъ, пептърка, кімпъндъсъе кътва Apdealsъл орі зnde la diетъ, прелвкърріле съ фіе гата. Днтръ ачеасть конгрегаціоне днпъ че odixni initiale ротъпілоръ къ ачеа, къ ачестъ лакръ антічінатівъ съ фаче пътъл pro-domo, адікъ пептъ комітатъ, къ скопълъ атіпіш маи съсъ, къ тоці с'ај днвоітъ ла атъта.

Днкътъ пептъ чепсълъ de алеае, elъ п'амъ фостъ пропъсъ-чнія ротъпілоръ, фіпкъ афаръ de mine пічі къ фъ de фадъ алъ ротъпълъ, чи D. adv. Фогараши Ianoш аж фъкътъ пропъпера, ка, фіндъкъ dieta din 1848 аж отърітъ чепсълъ de 8 фр. пътъл пептъ впіклъ ачелъ касъ, съ се ea акът de васъ контрівзіонеа пе пътъл, ачеа каре коръспонде чепсълъ din 8ugaria de 1/4 сесіоне, фіндъкъ ачеаста днпъ жэротъріле Apdealsъл е маи дреп-тъ, ачеасть пропъсъчнія о пъртіи ши фіеърълъ локалъ Каражоні Ianoш прекъш ши потарілъ прітарілъ Себеші Іштванъ ши деовені отъріре; атъпчі D. Кондеі ше провокъ, zицъндъ, днкъ пеамъ дн-воі пои ротъпълъ, ка фъръ прівіре ла чепсъ съ трътітълъ впъ дн-пітълъ ротъпълъ ши впълъ магіаръ, ка съ се днкъпжъре октроареа чепсълъ, еж амъ респинсъ, къ пефіндъ днпътърітъ de ротъні нз потъ da реопъпсъ. Мъ тіръ даръ фортъ, фортъ, кътъ с'а днкътъ-тътъ офічіолатълъ а окріе офіціалітіе, къ ачеа отъріре с'а фъ-кътъ ла пропъпераа фраділоръ шеі ротъпълъ, ши къ ва трътітъ de-пітълъ пътъл ла dieta din Песта, де брече decspre ачеаста пічі пітълъ п'а фостъ.

Deачі зіче, къ прн deckonspipile фъкътъ прн „Кр. Z.“ mi Газета Nr. 87 днші цінъ de съпътъ даториъ а фаче ачеаста ре-флексіоне, фіндъкъ токма Dca фъ de фадъ атъпчіа. Анои провеќъ пе фраділъ магіаръ, ка съ фіе маи сінчірі ши маи дрепшъ, къ дн тімпълъ de акът се факъ преа тълте дн пътеле ротъпілоръ ши днкъ ши de ачеле de каре ei пічі нз вісічъ, анои кътъ днші воръ къштіга днкредіре? Еаръ дн бртъ днші deckopere сіміріле саіе de ротъпълъ дншіе de пътеле Шлампъ.

Noi тълдътълъ фрателъ постръ вічекоміте пептъ ачестеа рефлексіоне, че пеа ѿ авеа, тотъші пе префъкърътъ а о аве, ка din рес-піпсъ се штіе лятеа, къ ротъпълъ трътітъ астъзъ дн къл-тълъ чеъ маи таре алеаеа фадъ атъпчіа, дн стріпаа colidapіtate ши впіре дн къщетъ ши потерілъ орі ши зnde, анои rumpatur quisquis rumpit-ur invidia, ка ei прн ачеаста шіа ѿ гарантатъ віторълъ пакіо-налъ. — P.

Cronica esterna.

Молдавія. Де лъпгъ апа Съчевіл, 15. Ноe. Лъптеа съеъ пъпълъ чівілісаілъ ап Европілъ ши къ elакъта кіаръ ши църанілъ пош-търілъ къ тотъ сішпілітатеа лоръ чеа патвралъ днчопъръ а се ти-ра, ши днтръбъ къ: „Оаре пептъ че dormiash?“ пептъръчне нз ти-речеа днпітълъ днпітълъ пе калеа констітіціонеа, че пі саіт кроітъ de челе 7 пътірі европене? ши дн фінъ къ бре пептъръчне нз маи прогресътъ ачала de 3 ani dekъндъ днпітърътъ днпітъро віеъцъ конотітіціонеа?

Чеі че пъ къпосъ алеаеа електоралъ апкоасть ла концепці-оне din 7/19. Августъ 1858; чеі че пъ къпосъ егоістълъ че предомпеште дн аристократіа съеъ боерішіа побстръ ши маи къ dictiпkціоне дн боерішіа че'ші dedвche оріціоне din Фанаръ, — чеі че пъ штіе къ прн іецеа електоралъ супра чесціонатъ с'ај

датъ зпід прівілеїв de дрептэрі пшай фоштілоръ прівілеїації къ еокидерев тілібендеръ де ротъні дела асеменеа дрептэрі, ші дп фінє чіне нз мтіе, къ кътъ чербічіе се ляпть о парте таре din-трє ачеі аристократі спре а нз се потé естінде ачестів прівілеїв de дрептэрі ші ла таіорітатеа пацієнел пріп лърциреа лециіл елек-торале, пштаі зпілж ка ачела се пітє тіра de летарція дп каре не торгувьмт відъа побстръ аша пшпітъ констітюціональ! пштаі зпілж ка ачела пітє дектеде дп еропеа de а не дпквла не тощі дп цепере съв пшмелі de пацієна ротънъ din Пріпчінателе се-ти зпіті, къ дборте, къ нз терце дпвінте, къ нз прогресеъ пе-кале констітюціональ, еаръ челче ва кзпощте тóте челе аічі ео-пъсе не ва єокуса ші ва коппѣтімі алътвреа къ noi de nosіїз-неа поботръ чеа denlopabilъ ші дпквркатъ дп каре пеаѣ дпппісѣ потеріле европене ші din каре къ греѣ не вомѣ потé стваже пе-кале легаль din касъ къ таіорітатеа пштерій лецислатівіе ші а комісіонел чентрале комісісъ din прівілеїації трекваты нз вро-вскѣ одать къ капілж лърциреа лециіл електорале, фъръ de каре dela о фракціоне de боері прівілеїації нз се потé спера пічі зпід прогресѣ, пічі о дпдрептаре ші пічі о Ферічіре паціональ. —

ІТАЛІА. Din deobatereile ші пропаганде фъкте дп камп-
реле din Трінітате се веде, къ днтрю пеаполітані се афъ о пе-
твдцщре пептръкъ губернаторъ кардиналъ атвпъ къ ресодвареа каз-
сеі романе ші прокішмареа вліті Italie din Капітолікъ, din каре
казсъ твдцші таі воіескъ ре'пторчереа р. Францъ, декътъ о апек-
саре я Capdinia кът о ачеаста акциз, чі дѣкъ парламентскъ іта-
лікъ се ва афла дп Рома, атвпчі тої італіеній воръ пріті кон-
класеа дгі.

Річнапді пропусе дп парламентѣ о артмаре длтедітъ къ 145
міл арматъ нз ажынц пептрз скопвлѣ аизрърї, чї 300 міл тре-
бухе съ се попъ не пічорв.

Ли 7. декресеръ десбатеріе парламентарі къ шаре фокѣ, фіндѣ вр'о къдїа ораторі фінвінгіа гльверплѣ, къ е перекъпоскъ-торів кѣтре Гарібалдіані, анате деп. Бертапі фінпзгѣ реага трак-таре а ешіграпцілорѣ ші вътътареа сїкетглѣ скрісорілорѣ, каре-ши фп Австрія е фп пѣтере, фінпзгѣ препзперіе асзпра лібе-ралілорѣ ші реіептареа пегішпені ексілацілорѣ ші конкіде, къ астѣфелів Італія пічіодатъ пз ва девені ліберъ пічі зпітъ, ші фп хртъ дъ-сфатѣ, ка пріп щескрі кѣтѣ de ліберале се рестаторескъ фпкре-деpea попорглѣ, се трьштіе не Гарібалdi я Neаполе, се пз спе-реze фп Napoleонѣ, къ елѣ ле ва adзче пзмал ресгурптьхъ dar' пз зпіре. Ли челе din хртъ я пропзпереа лі Mіngelі се пре-дедеръ фпвінгіріе лі Бертапі я о комісіоне спре черчетаре.

Рікасолі та. прімарія фркъ дн шедінда din 6. апърѣ вспа-
воїцъ а Франдеї кътре Italia ші декірѣ, къ Франца фркъ ва-
ажста пе Italia ші фркъ кіарѣ ші дн контра брігантійорѣ ре-
акціонарі, еаръ казса къ Roma пѣ се поїе декѣтѣ дн концепе-
цере къ Франца ші Фъръ тіжлбче сілпіче ресолві. Min. de рес-
боїз репортéзъ, къ дн Italia de оздѣ армата лесне се поїе ор-
ганіса за 40 мії шал въртосѣ, дѣкъ, днѣ кът сперѣзъ, ва ла
Гарівалди команда.

„Армата регулять а Италии е 200 тиј де кошбатанџи, дн
Марциј вомѣ авеа 300 тиј Фечори, зиче министрълъ, ши дн касо
де вреќиј ресбој de nedeneндидъ вомѣ мај рекврде ши да еп-
тсциаотиј Italie; апој мај авеомѣ 120 тиј гвардие националь ши арми
авеомѣ дн суперабндандъ.“ Кога башъ сеашъ, къ тилонија de пушти
алѣ лдї Гарібалди дикъ фаче о революција шаре. Min. de марини а-
пој рапортъ, къ Италија штоа днебзнатъ шарина, дикътъ дн скртъ
еа ва аве о потере шарина de дое опи не атътъ de шаре, къ-
тъ е чеа австріакъ.

Ратагці реп'ємітвљ дипломатъ, каре фѣ таї ері дн пе-
гоціаціені дн Франца ескъсъ тóте дефектелю Рікасолі ші дн-

кредицізъ пе катеръ, къ Roma ви фі капітала Італіє, къ Фръп-
чіл ворѣ пъръсі гарніоона din Roma, ші пъпъ атакіл пз е кон-
султѣ а провока дзвштвіе ші къ Фръпчіл, каріл ѡр азъра статзлѣ
пападѣ пъпъ къндѣ с'ор афла аколо; се шіръ къ Папа е проте-
ціатѣ de Фрапца ші елѣ прішеште свадбріде дела Азотрія.

Франца вреа үніреа Італіеі ші прінципіелд пеңптревенічкепе, чөлд пропсес шілд апърь Франца, е пытай ән Фавореа Італіеі. Даръ партіта клерикалъ din Франца е даштана Італіеі, протестантці ачеіа, кариі сипті маі фанатічі деқкүті католічі, ші кариі 'сі ші даштаний газерпазді. Елд, каре а піптыг тóте сіппателе ші антипатіеле ән Паріс әмкрединцэзъ не італіені, къ Франца е ашікъ Італіеі сореі сале, не каре о вреа се о аізъ de аліатъ пе-деспірцітъ. Ән үртъ зіче: Европа штіе, къ әнтепеіерека үніреа побстре deninde dela organicarea побстръ interprъ, аветкъ поі врео інвасізпе, де каре се не фіе фрікъ? Австрия кършиеште din dinці, әнисъ ны се пóте тішка. Н'аветкъ фрікъ пічі не департе de вро реставраре а озверапілорд къзғыл, пытай пріп пеңпцелепчкепе ші пелккрапеа побстръ се ны ашыптыг а не әптірі ән леңптр. А-чеаста пóте авé валбре ші пептр Прінципателе Ротъне ән-токта.

Ли Франца с'ає deckic̄ wedinçele сепатълг̄, ші пе 15. Iansariе се ворѣ deckide ші челе але корпилкі ләдіслатівѣ. — Ли каңса ұтревенірәй Аустрия, ли Ерцеговина се чөрзѣ пріп репресентанциі пштерілорѣ deслычірѣ ші ақш се штіе, къ ұтре Аустрия ші Порта се ағылъ тиң трактатѣ секреттѣ ли контра emigrан-цилорѣ ші incэрценцилорѣ. Сепатълг̄ Францеi a dekiаратѣ, къ пе е тішпелг̄ a pedzче пштерблг̄ арматеi, дәпъ че чөлелалте пштері пш ворѣ a decapta.

Англія се прегътеште дпфрікошатѣ de ресбоіз ші тръмі-
се mal тълте къръбї къ провісіві шілітърештї да Kanada ті ба-
таліоне de грънадірі ші фландрі се афъ opdinaцї а се тръміте
аколо. Англія ласъ пе Spainia ші Франца, ка еле съ тіжлоческъ
дп Мексіко стареа порталь ші топархія, еаръ ea се ва окзпа
къ статвріл€ amerікане, dela каре аѣ чарятѣ пе прівшї комісарї
ші сатісфакціише dela прешедітеле репзблічєт стат. amerікане
Лінкоінъ, каре дпсъ пз леспе се ва дръзіа, фіндкъ веде, къ Ан-
глія вреа съ рекзпоскъ пе стателе съde dаштane de пзтере къ
дрептѣ de a порта ресбоіз, фіндкъ аша 'ї віпе віне Англіеі, ка
съ'ші вадъ пе вецина ресбоіз ольбітъ пріп decbinare. Ресбоізлѣ
дпкъ totѣ dбръ ші пз леспе се ва фіпі.

Ли Ієртапія пытай алецеріле челе ёшіте лібералі ші прогресістічё да діета Прасіеї мерітъ а фі поменіте.

Литреъчкоеа кълеј de феръ се ресольве по ла Сибік пріп
Търпъ рошиа ла Пріпчіате? Брашовеній съ'ші казте de інтересъ,
ка се пъ рещъпъ по жосъ къ комерчівлъ лоръ. —

Dieta ardeалылі пәне къ се ва амъпа пъпъ ла прітъваръ din қазса тұлторъ ресфачері дп челе фъккте пъпъ акш.

Р е с п ы с ы р i . Траджъторъ пептръ Тачітъ премиатъ de кътъръ D. конте X. Ск. Рокеті с'а ші афлатъ, о парте с'а ші траджъсъ. Решъпе ка съ со шай афле ші пептръ Iорнандео.

— Преди че бисеричешті пз се хотѣ тіпърі аїчі да Брашовъ, декътѣ пътai не спеселе шi рiсiкълъ респектiвнi азторъ, din казъ къ пiчi о тiографiѣ партiкъларъ пз воеште а венi дi конфлiктѣ непъкътѣ къ opdinariателе бисеричешті шчл.

— Протоколъ Асоціації нз се тіпъреште до Брашовъ,
чи ведомъ къ до Сібії. —

— Кълндаріевъ авт. Г. Баріевъ не an. 1862 а ешітъ de съб
тіпаръ ши се пітє траце комплантъ дела editорії ши тіпографії
Römer et Kammer къ прещвълъ штівтъ de 34 кр. Ачелашъ къ-
прінде дѣ партеа са de лектъръ:

Харта чеа *mai* веке, сеъ таблеле лді Peutinger.
Мортса лді Константи^н Брыкковапл^ь ші а фашіліе Капта-

Асекхареа ұтпрымдатып коптра періколылай de Фокъ. — Аудемарій, пактау, афуктүркес, Таменілоръ.

Ладемпъ пептръ едкъчъна Фетеироръ.
Холтеиъг томпатекъ.
Рхгъчъна.

Бътъліа дела Ракова.

Десопре medichina попълваръ.
(Компания за медицински препарати)

Барвара. (Континзаре din a. tr.)
Еаръ цое сії: Чертізорыл. — Кынтекъ панджесекъ. —